

Україні

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№161-162 (1411-1412) • П'ятниця, 30 серпня 1996 року • Ціна договірна

крута гора для "АВТОАЗУ", та не об'їдеш

Стратегічному інвесторові 30% акцій «АвтоАЗУ»

Кабінет міністрів України розпорядився провести некомерційний конкурс з продажу пакету акцій у розмірі 30% статутного фонду відкритого акціонерного товариства «АвтоАЗ».

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» у прес-службі уряду, розпорядженням Кабміну створено комісію для проведення конкурсу, до складу якої увійшли фахівці Міністерства машинобудування, ВПК і конверсії, Міністерства економіки, Фонду держмайна, «АвтоАЗУ», Запорізької обласної адміністрації, низки проєктних інститутів. Очолює комісію заступник міністра Мінмашпрому Вадим Лисов.

Конкурс провадитиметься відповідно до положень про порядок продажу акцій БАТ, створених у процесі приватизації на майні підприємств, які мають особливе значення для економіки і безпеки держави, на некомерційних конкурсах під ін-

вестиційний зобов'язання (постанова Кабміну від 27 червня 1996 року № 687).

Комісія з проведення конкурсу доручено погодити рішення про визначення переможця конкурсу з Комісією з питань акціонування стратегічно важливих промислових підприємств і подати його на затвердження ФДМ.

Раніше, згідно з планом розміщення акцій БАТ «АвтоАЗ», ФДМ заявив про намір продати стратегічному інвесторові пакет у розмірі до 51% статутного капіталу.

АТ «АвтоАЗ» випускає легкові автомобілі «Таврія» і «Дана». Торік вироблено близько 50 тис. автомобілів.

Керівництво заводу нині провадить попередні переговори щодо інвестицій у виробництво з корейською «Daewoo», італійською «FIAT», американською «General Motors».

Такі великі духовні крила маємо

Голова Верховної Ради Олександр Мороз взяв участь у церемонії нагородження лауреатів Міжнародної премії імені Володимира Винниченка нинішнього року

За час існування незалежної України цією високою нагородою відзначено 17 чоловік, які присвятили себе розвитку української літератури, благодійницькій діяльності на ниві нашої культури та відродження національних і духовних традицій.
(Закінчення на 2-й стор.)

Грошова реформа: сезон полювання розпочинається 2-го вересня

Виконавчому директору Міжнародного валютного фонду Мішель Каммессо приписують вислів, згідно з яким грошова реформа — це полювання на тигра... з одним патроном. Неадекватний постріл — і мисливць перетворюється на здобич. Якщо це справді так, то сезон полювання, про який сповістила Державна комісія з проведення грошової реформи, у прямому і переносному значенні життєзайвий. А патрон, під яким розуміється фінансова стабілізація в Україні, не повинен викликати жодних сумнівів у мисливців. Але сумнівів не розсилалися навіть у керівників центральних економічних відомств до самого дня проголошення грошової реформи.

А от про те, в чому сумнівалися, — розповідь на 6-й сторічці.

Хотіли якнайкраще, а вийшло — як завжди

Саме так можна сьогодні охарактеризувати підготовку і проведення грошової реформи. Попри записання високих урядовців, останніми даними зафіксовано зростання нині на 10-20 відсотків на різноманітні товари повсякденного попиту. Цікаво, що розпорядженням Кабінету міністрів підняти їх заборонено, але... з 2 вересня.

На думку головного консультанта Комітету з питань фінансів та банківської діяльності Верховної Ради Володимира Якімчука, мораторій на зростання цін треба було встановлювати терміном до двох місяців і з моменту оголошення указу щодо грошової реформи. Однак виконавча влада пішла іншим шляхом.

(Закінчення на 2-й стор.)

ПРАЦЮ — ПІД ОХОРОНУ!

А то знічів'я підемо з торбами...

Наша геаралія сильна...

У Штатів Кароліні на борт 2-ї лійки морської піхоти США відбулася багатонаціональна нарада з відпрацювання практичних дій спеціалістів. Україну представляли команд морських десантників Національної гвардії. В останній день наради українські воєнки разом із колегами зі США, Грузії та Нідерландів були задіяні для припинення масових умовних порушень громадського порядку. За часом наради спостерігав командувач сил НАТО в Європі генерал морської піхоти США Джон Шіган, який високо оцінив підготовку українських матросів-парашутистів.

Рік у рік працюємо гірше, виробляємо менше, але я те, що створюємо, ледве продамо, а купити які нема за що. Ось нехитра схема нашого буття.

Про якість і продуктивність праці, про умови її можливості працювати пробують, без фізичних та моральних втрат, дамо нічого не розміркую. Це було б благословенням, якщо на бачки як сорок тисяч нещасних випадків в одній літній вулиці галузі за рік. Про які трудові успіхи можна мріяти, коли в ті самі шахти спускається я то небезпечно. А як працювати, тонути вугілля видавати на-гора за умов загальної нестачі елементарного — 355 тис. штук респираторів (шодня, 69 млн. штук фільтрів до них, спецодеж, 24 тис. світильників, 34 тис. сигналізаторів наявності метану, 127 тис.

саморятівників? Приклад, апаратура на шахтах багатьох виробничих об'єктів не змінювалася по п'ять років і більше.

Для хоч трохі нормальної роботи необхідно засобів індивідуального захисту та охорони праці на 19 тис. карбованців. Немажко підрахувати, скільки це у гривнях. Набавито складніше так трохи відійти і спрямувати точно за призначенням. Цій проблемі було присвячено сильну нараду колегії Мінвуглепрому, Держнаглядохоронпраці, Міністерства охорони здоров'я, Мінфіну, Мінпраці та ЦК профспілки вугільників. Уперше останнім часом на такому високому рівні постає, нарешті, головне виробниче питання — організації охорони праці.

Матеріал на цю тему і коментар читайте на 7-й сторічці.

● Кіт

Грузинський міністр приїде надовго і працюватиме багато

Сьогодні до України з офіційним візитом прибуває міністр закордонних справ Грузії Іраклі Менашівілі. У програмі візиту — зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Павлом Лазаренком, міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком, міністром оборони Олександром Кузьмюком. Будуть обговорені питання двостороннього співробітництва, узагоді поглядів сторін на важливі міжнародні процеси, планують підписати кілька угод. Візит триватиме до 2 вересня.

● Нові призначення і звільнення

Указом Президента України міністром у справах науки і технологій призначено Володимира Петровича Семіоненка, міністром соціального захисту населення Петра Павловича Овчаренка. Указом Президента Анастасія Арифовича Татарінова у зв'язку з виконанням ним функцій і повноважень народного депутата України на постійній основі звільнено з посади голови Координаційного комітету з питань соціальної переорієнтації трудових ресурсів.

● Випічка

Робочий день Прем'єра на Подолі

Учора Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко відвідав Винницьку область. У місті Бершані він виступив на нараді з питань агропромислового комплексу.

● Сифіропоз

Підписи збирають. Але чи буде сесія?

Збори депутатів Верховної Ради Криму проходять під головуванням заступника голови ВР Криму Юрія Подколаса. Депутат Верховної Ради Віктор Клепач зазначає, що збори Голови ВР не є достатньою причиною, щоб не проводити сесію. Після безрезультатних спроб депутатів відкрити роботу сесії, було прийнято рішення просити президію розпочати п'яту сесію Верховної Ради АР Крим 6 вересня 1996 р. Зніжувати відкриття підписів парламентаріїв під цією вимогою.

● Грозний

Бери шинель...

Тринадцятеро федеральних сил на місця постійної дислокації. «Нині йде підготовка колон та навантаження матеріально-технічних засобів», — повідомив кореспонденту ІТАР-ТАРС по телефону з Грозного заступник командувача внутрішніх військ у Чеченській Республіці генерал-майор Потогін Андрійський. Він зазначає, що, згідно з досягнутими домовленостями, 101-а бригада внутрішніх військ дислокуватиметься в Октябрьському районі міста. Решта частин з Октябрьського та Лейненського районів Грозного зайдуть до міста в наступні дні. Сил у Ханкалі кореспонденту ІТАР-ТАРС повідомили, що виділення військ та загонів бойовиків із чеченської столиці виконуватиметься на «таргетних засадах». Уже близько 2 тис. російських військовослужбовців та 190 бойовиків залишили місто. Виділення військ здійснюватиметься до кінця місяця.

3 пленуму Вищого Арбітражного суду

Вввчора відбулося засідання Пленуму Вищого Арбітражного суду України, на якому були розв'язані питання щодо подальшого вдосконалення роботи арбітражних судів України.

З доповіддю про підсумки роботи арбітражних судів України за 7 місяців 1996 року та завдання, які випливають у зв'язку з прийняттям нової Конституції, виступив голова Вищого Арбітражного суду України Дмитро Припка. В доповіді було порушено проблеми і поставлено завдання, пов'язані з кардинальними змінами роботи арбітражних судів. Насамперед це пов'язано з прийняттям нової Конституції України, у зв'язку з чим постає завдання щодо реформування судової системи, у тому числі і арбітражних судів. Має бути створено спеціалізовану систему господарських судів на чолі з Вищим господарським судом.

За підсумками роботи арбітражних судів України за перше півріччя діяльності арбітражних судів має велику позитивну наслідок, але є й серйозні недоліки.

На пленумі був присутній Президент України Леонід Кучма, який виступив з промовою, де особливо акцентовану увагу на недоліках у роботі арбітражних судів, навіч наголосив про необхідність порушення з боку судів арбітражних справ і подальшого вдосконалення роботи суду.

Президент закликав судів, прислосилися на Конституції України, усебідиловати величезну відповідальність перед державою та народом України за всі наслідки своєї роботи.

Такі великі духовні крила маємо

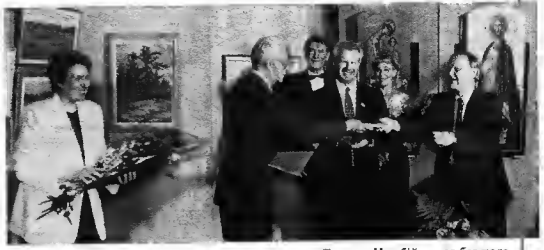
(Початок на 1-й стор.)

Сімдесятисвоємірний Роман Смік — лікар із Чикаго, який народився в Івано-Франківську, додого, знав не лише в Україні. Насамперед тим, що сприяв відносно доброго імені нашого співвітчизника Богдана Лепкого — письменника світового рівня, 125-річчя з дня народження якого святкуватимемо наступного року. Видатний діяч за радянських часів був на багатьох шкільних майданчиках. Пан Роман — куратор спадщини письменника

— за свідченням присутніх на церемонії народження, любові сприяв і чинив не лише до глибини думки, а й до «глибини кимені». Адаже саме завдяки його матеріальній допомозі створено пам'ятник Богдану Лепкому в селі Жуків на Тернопільщині, а в Бережаних створено його музей.

Крім того, Роман Смік став організатором «Пам'ятник Богдану Лепкому в селі Жуків на Тернопільщині, а в Бережаних створено його музей. Крім того, Роман Смік став організатором «Пам'ятник Богдану Лепкому в селі Жуків на Тернопільщині, а в Бережаних створено його музей. Крім того, Роман Смік став організатором «Пам'ятник Богдану Лепкому в селі Жуків на Тернопільщині, а в Бережаних створено його музей.

Лауреатом стала також відома поетеса Тамара Северіюк. Це не лише за її поезії збірки, які вже понад десятиліття хвилюють читачів серця. Осць уже котрий рік постіть вона контакту з колективом чернівецьких серел-

них шкіл (саме вони висувають і їм забувають премію), сприяв видоуженню духовному виробленню молодого покоління.

Ще одна з нагороджених — Людмила Скарда, визнана лауреатом завдяки своїм поетичним збіркам «Одишкова віть», «День думи» та іншим.

Саме такі люди роблять для нашої «світлої родини» чи не більше від тих, хто кляється у любові до України і в той самий час дивиться, щоб вона його не забула, — зазначає Голова Верховної Ради Олександр Мороз на церемонії нагородження. — Треба робити свою справу чесно, спокійно, чесно, як нічийні лауреати.

За його словами, у деяких «митів», «фахівців» від літератури бурхливо любов до України прокинулася в останні роки. Та-кі ж люди, як Тамара Се-

веріюк, завжди носять її у своєму серці. Ця любов — суть їхньої творчості. Подобі високі нагороди мають завжди знаходити, хто живе по совісті і своїм творчим шляхом до-віє право бути вшанованим.

Багато славних представників літератури та мистецтва якого дня України, яких об'єднує саме справжнє любов до Батьківщини, зібрав у цей день під своїм дахом інституцій Фонд культури. Говорили не лише слова подяки, вшанування лауреатів, а й висловлювали знаменитості згодення нашої культури. Проте, на думку голови Українського фонду культури, поета-академіка, народного депутата України Бориса Олійника, а також художника Миколи Бліна, який дружив з Миколою Марією Майчик-Бліном.

Не обійшлося без попарунків. Відомий художник з Канади Микола Блінак передав Музею Тараса Шевченка, що в Києві, одну зі своїх картин, а Роман Смік — частину архіву Богдана Лепкого.

Учора на церемонії нагородження концертна програма Фонду культури «Нові імена України», яка ще раз засвідчила: багато всь-таки на таланті наша земля!

Валерія ДРУЖЕНКО.

На з'їзді: поетеса Тамара Северіюк (з квітання), голова Українського фонду культури, поет-академік Борис Олійник вручає премію лікаря і мистецтву Роману Сміку (у центрі), Голова Верховної Ради Олександр Мороз, художник Микола Бліна, який дружив з Миколою Марією Майчик-Бліном.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Грошова реформа

Пропонуємо

Не просто деномінація

Президенту України Леоніду КУЧМІ

Прем'єр-міністру України Павлу ЛАЗАРЕНКУ

Голові Національного банку України Віктору ЮШЕНКУ

Неофіційно

Дерти три шкури. Або дві? Або одну?

У глибокій розгубленості, у зв'язку з наступною грошовою реформою, опинилися торгівці. Особливо ті передовий, найбільш до народу фланг роздрядної ціни, щоб успішніше за інших вистрибнути з купюної «лушпиння» у гривню, а тут — урядова постанова. Міністерствам і відомствам, держадміністраціям усіх рівнів, поставлено за обов'язок: «Звернутися особливу увагу на несприятливі зростання роздрядних цін». З 3 вересня уряд України заморозку на місяць ціни на товари та послуги.

Ток зашпильови лише всього три дні, протягом яких вирішуватиметься жаківна дилема: брати за кілограм однієї і тієї самої «вареники» 600 тис. крб або мільйон, за літр однієї і тієї самої рідини розмінувати на двісті, чотиритися, за пачку солі п'ятдесят тисяч замість звичних десяти?

Що й казати, й-бого, школа торгівельного лю, ім же при цьому нам ще й в очі дивитися. Однак дивляться й і. піднімаються ціни, перефразуючи розкоже прислів'я: «Кому реформа, а кому — мати рідна».

Людмила МЕНЖУЛІНА.

Точка зору

Хотіли якнайкраще, а вийшло — як завжди

(Початок на 1-й стор.)

Усе це викликало різку критику голови Комітету з питань економічної політики та праці ВР Юрія Бутуздана. Він вважає, що — четвертий обман народу виконавчою владою.

Перший обман у тому, що й досі держава не виплатила людям 310 тис. карбованців. Другий — не вдалося полатати кризу платіжків: сукупна зборгованість становить уже 900 тис. грн. Останній обман — це проблема, яку спровокувати зростання ціни у 4,5 рази.

— То уряд і не планує погашати зборгованість у ході грошової реформи, а так само загрожує зривів висновок Юрія Олексійовича, аналізуючи ситуацію.

Він впевнений також, що грошова реформа спровокує інфляцію. А четвертим обманом вважає те, що уряд не зумів видати своїм громадянам борги за вкладення.

КОЛИ дійшли до безліч кі-
оскі, лоточні, магазин-
ні, суціль заповнених то-
варом з наклеяними «мій-не-наше», та це за цінами, що обирає
«кустарство», то мимоволі гудуть крилатий вислів: що держава
прикрі! Насе ж має Бачинорудник, де немає ні власної про-
мисловості, ні нічого свого виробництва товарів тисяч найме-
нших і цукрової якості, ні карби найвищої кваліфікації. Все це в
Україні є, можемо й інших багато чому навчити (і такчас-
но). А тим часом нам везуть і везуть екіпаж «колоніальний»
неперіоді...

Депутат порушує проблему

Резон — тим (шопраба, на іншому ріні) як намагаються пе-
реконати: для чого вам виробляти екіпаж комбайнів, автомашин,
свічки, різні паж луги та культиватори, коли ви все це може-
те придбати готовим, без будь-якої мороки? І привозять справді
розпорядкувальні й зручні в роботі «Джон Діри» і тому подібну
техніку. Показують, як працює, як їздити, як обробляти, як
робити. Насотак залишаючи «орієнтацію» скільки за
це треба платити. А в цьому — головне.

Було б дивним від-
мовлятися від заповнених
перевозного сирового досві-
ду. Все сть у тому, а який
спосіб те робити. Ой який
судок став на шлях реформу-
вання своєї економіки. І
вже інше досвід, до якого
варто уважно придиватися.
Зокрема, основні принципи
реформ там підлягають у не-
укупівлю дотриманні ори-
гіналіти на власне вироб-
ництво, на захист інтереса свого ринку
і свого виробника. Не порушують за-
лучення іноземних інвестицій, однак
лише на взаємовигідних умовах. Тож
ці принципи практично здійснювані
лише за механізмом кінцевого резуль-
тату іншого є підняття зайнятості
населення, створення нових робочих
місць. А головне — виготовлення товарів
на власній території, за умов фор-
мування структури виробництва між
необхідних товарів. У тому числі й
тих, що виробляються поки що із залу-
ченням іноземних інвестицій. За
обов'язкової умови: через систему ре-
державного регулювання. Виходячи, на-
самперед, з потреб власної країни. До-
цільність таких підходів перевірена й
доведена практикою побудови моделі
нового суспільства в КНР.

Така сама орієнтація — на активну
підтримку з боку держави власних ви-
робників — кочне потрібна сьогодні й
Україні. Зокрема, тих, що виробляють
здатен виробляти техніку для нашого
сільськогосподарського. На сьогодні ці
галузь, порад з іншим, практично «ле-
жить», без очевидної під'їмності
самостійно. І якщо простежити у динамі-
ці процес того, як методично й ціле-
спрямовано відстоювалися у положенні
«пома гору» галузь нашого сільсь-
когосподарського, як її «перекрива-
ли» кишень» щодо фінансування, то
складється враження: тут діяла чужа
установка «рука», наділена владою. Рівнян-
ня створювалися з метою «перекрива-
ти» людей, не зацікавлених у тому, щоб на-
ша держава мала своє потужне сільсь-
когосподарське машинобудування.
Щодо доказів... Спробую й я навести,
тим більше, що за ними далеко ходити
не треба.

Нині в Україні досить відчутно по-
суїла зарубіжна техніка. Не скажу, що
нам вбувають якусь технологію й мо-
дальні апарати, які зацікавлені. Ні, у порів-
няльній більшості це високопродуктивні
сучасні машини й агрегати, що дове-
но випробувалися й на наших полях.
Виходячи з цього, певні особи з урядо-
вої чи напівурядової бейт, гонять на-
шиїх Брати просто, а не підступно...

Наведу кілька прикладів, а якщо не
видаю, до чого воно ведеється, щоб
піднятися на ого напояння («беріть
сировинників»). Так, імпортові зерно-
обороблювальні комбайни коштує 300 тис.
долларів. Скажіть, чи може рідне
КСП, яке расно обслує борті й неплате-
ж, дозволити собі таку дорогу «но-
ву»? Та нізачо!

Куди підемо? Вибір за нами...

Але основна небезпека в іншому.
Звичайно про наше нагале необхідне
інше життя, заручили «благотійни-
ки» через заангажованих дилерів з
числа нашого високого чиновництва
пропонують легитимний варіант: можете
заплатити збіжжам з одержаного вро-
жаю. І знаєте, що чомоволяють? Мо-
жли, замість грошей можете відванта-
жити... 1885 тонн соєвоякна або
5745 тонн ячменю чи 919 тонн пшени-
ки або 3911 тонн пшеники!

Чи вистає комбайн (комбайнів) для
збирання пшеничних буряків. У валоті
діла його — 371 тисяча долларів. Нагу-
рною доведеться без заплата: 1990 тонн
соєвоякна або 5794 тонн ячменю чи
927 тонн пшеники або 3945 тонн пшени-
ки!

Нарешті, це один приклад. У госпо-
дарстві нашко обійтися без обписува-
чів. Купити? Неміе проблем! Якзате
фінансувати, німий який із американ-
ський? Платити 57 тисяч долларів і ам-
його достатньо. Можливо, і «бартер»:
290 тонн соєвоякна чи 140 тонн пшени-
ки або 600 тонн пшеники...

Цей ряд «цифрового» пограбу-
вання можна було б продовжити. Але
чи варто? Вже й так видно, що не —
грабіжницький. Але — пастка догмай-
ривай діт. Адже, придбавши комбайн
чи якийсь інший втраєт, господарство
змінене буде в разі поломки іншою й
знову звертатися до фірми-виробито-
вача, а значить — платити, платити
скільки запрянуть...

Чи ж є інший вихід? Так. У цьому

особистого переконавши, побувавши на
райді наших підприємств...

Одне з них — виробництво обданих
«Львівськиміспомогателі». На сьогодні ро-
вно готові випускати обписувачі на
рівні країн світових країн. Навпе-
но, не всі знають, існують машини ці
агрегати для одержання відчужених
прожаль. Вони використовуються для
бороти із шкідливими та зловорами сіль-
ськогосподарських культур, а також
внесли різніс мінеральні добрива.
Видля їх застосування дає різний резуль-
тат. Скажімо, в Англії, де обписува-
чі постійно «пронесли» на кожному полі
ні спостерігати не на власні очі, пше-
ниці дає по 90-95 центнерів зерна з гек-
тара.

Колі поглинені на наші хлібні по-

прискувати.

Але при цьому він майже утримує де-
шевині!

Та, як свідчать реалії нашого дина-
мо буття, очевицею для всіх. Насам-
перед для тих, від кого залежить на-
шій кредит. «Львівськиміспомогателі».
Нагале, що це не про без-
жесте асигнування, а лише про корот-
котерміновий кредит. Але всі докази —
моє кулакмо у полове. Залишається
єдина надія: що нині питанням запіка-
чиста особисто наш Прем'єр Павло
Лазаренко.

Тепер це один приклад. Бородя-
ські акціонери гомоварство, створене
на базі експлуататорного заводу, осво-
люють комбайни для збирання цукро-
вих буряків.

При створенні комбайнів
бородяні використали також
країні напівприватного сирово-
го досвіду комбайнобудування.
Зокрема, німільної фір-
ми «Борекс», з якою укладе-
но угоду на співробітництво.
Німільні партнери готові ін-
вестувати, розробляти, кон-
струювати, виготовляти, зби-
рництво цих комбайнів,
надати на першому етапі
досі 50 відсотків комплек-
уючих деталей і вузлів, з на-
ступним зменшенням їх поставок до
15 відсотків, якщо виробництво набе-
ре обертів.

Справа очевидно дуже переплетена.
Німільні сторони готова вкласти у ви-
робництво комбайнів необхідні кошти,
не ставлячи при цьому жодних умов.
Підляк — власна агода. Однак
фірма своє існування обумовлює
— наданням гарантії на річні уро-
жай. Але саме цього, скільки не обіцяє
урядові посади, поспішають домі
акціонерного гомоварства Анатолій
Кирилюк, добується не вдається.

На такіх непероточності (чи, може,
це щось гірше?) держава втрачає вже
сьогодні, а нездові ми вважали у ро-
вначі хатамиємося за голову. Адже
на порозі — збирання цукрових бу-
ряків, які ще недавно називали «соло-
дкими живими». Не треба тут боро-
тись, щоб передати: для більшості
цукрових господарств оті живи
стануть гіркими. Во техніка зношена,
побита, бази для її якісного ремонту
же немає. Отже, втраєт врожай не-
мичини. Ось тоді на чисте верховище
уважові посади, поспішають домі
і злих, і нетихих сил. Та від цього
втраєт буряків, а відтак і цукру, не
зменшаться. Воїстину ми дивний на-
род: спершу йнікувало залувано у
своєму власному сировому сировому
Учю» намагалися виплатити на сухе.
А поряд же є надія гата, на яку
загаломля вказували розумні й обач-
ливі люди...

Скавато, щоб я зверну до Кабінету
Міністрів чи мій депутатський запіт.
Ставлячи питання саме так, глибоко
переконаний: не піднявши з колін
сільське господарство, ми не зможемо
внести з державної економіки
Тоді як реальні можливості для цього
у нас є. Наведені приклади наспере-
но доводять це. Але, як бачимо, на
шляху їх реалізації — безліч обструк-
тивних і штучно створених перешко-
д. Істотно ми поставлені перед вибором:
у проведінні реформ орієнтуватимемося
на стимулювання власного ви-
робництва, на захист власного виробництва
«власним» і зберемо себе чи суве-
ренну державу. Піддамося спосіб
виріш (купувати) готове — не уникну-
тим від якоїсь напівколоніальної Ба-
новиробництва. Не треба тішати (ду-
вати) себе і інших: іншого просто не
має. Це і є наша надія. Ного маємо ро-
бити сьогодні!

Василь СТЕПЕНКО,
народний депутат України.

Дія замість ДП

Указом Президента № 760 /96 від 22
серпня 1996 року на базі Державної по-
датової інспекції України, державних
податкових інспекцій по Автономній Рес-
публіці Крим, областях, районах, містах
і районах у містах створено Державну
податкову адміністрацію України та від-
повідно державні податкові адміністрації
у Криму, областях, районах, містах і ра-
йонах у містах. ДПА є центральним орга-

ном виконавчої влади, а її структурні
підрозділи на місцях не входить до скла-
ду місцевих державних адміністрацій. Голова
ДПА України за посадою є міністром. Го-
лови державних податкових адміністрацій
у Криму, областях, містах Києві та
Севастополі призначаються та звільня-
ються з посади Президентом України.
Відповідно ці керівники призначають го-
ли податкових адміністрацій нижчих
рангів. ДПА підпорядкована підрозділі
МВД з боротьби із кримінальним при-
ховуванням прибутків від оподаткування.

Квіти нам яті — Франкові

У час переосмислення ішої культурної
спадщини, відкриття невідомих сторінок
української літератури руйнують і традицій-
ні погляди на образ неіснуючого Камерера.
Ми відкриваємо нового Франка. Як людину,
творця, громадського діяча, який своєю
творчістю і всім життям продовжував ідею
вільності і демократії України. У день 140-
річчя від дня народження Івана Франка, у
Києві була вшанована пам'ять письменника
покладанням квітів до пам'ятника його.

Багато теплих слів та потісних рядків
прозвучало у мистецтві відомих і молодих
поетів, діячів культури, вчених, представни-
ків громадського життя. Одним з них
був і Київський і Франк Івана Франка —
Ролан Тарасович Анук.

Продовженням сьвіткування ювілею у
Національному академічному українському
драматичному театрі ім. Т. Шевченка ста-
на урочистий вечір-концерт «Віста-виста
нам, України!» за участю провідних ар-
тистів України.

Українформ.

Тетяна ІВЖЕНКО. «Голос України»

Захистіть дитину!

Які захистити дитину? Відповідь на таке запитання чим диним надається дити на семінарі, організованому у Києві Українською правничою фундацією, міністерства юстиції та закордонних справ України і Радою Європи. Учасники семінару доставили на меті порушити опису з найважливіших між проблем: встановлення українського права інтеграції з одного боку, держава таким чином віддає за кордон своє майбутнє, бо хто з них, висловлений англішамі або французам, знайте рідну мову, пам'ятайте про справжню батьківщину? З іншого, чи гуманно силою закону зашукати цих дітей у країні, де через зблизнення більшості сімей не може як слід поглядати і про власну дитину. Згадуємо, поглядати — це не лише нагодувати і одягнути.

А в чій руці, під захист яких законів ми віддаємо покинутих українськими батьками дітей? Чи може держава простежити за ними закордонним життям і вихованням? Це стало темою розмов на семінарі експертів та представників директрату Ради Європи з правових питань.

Утім, наші діти — і на батьківщині, і в рідних сім'ях — потребують захисту. Чому? Ми ні як не прирочимо до думки, що дитина — особа, котра має не лише обов'язки, а й права. Крім б'ям, дорослим, шолом назуказу, що робити, починаючи — як, дитинами кожен наш крок, повсякчасно права вилучає, а те, що їй в часі-туті були (погодилося, це не рідкість) за невиконання вказівки, то закон вже якось захистив би нашу людську права. А діти — беззахисні. І подати про їм права можемо тільки ми. І якщо закон дитині, то дитині, а не державі, якою Україна прагне стати, і школою нашої долоби.

Наша людина в Бонні

Пан Хенсхекс Граф фон БАСЕВІЦЬ надає від'їздом на батьківщину у зв'язку із закінченням строку його повноважень з'явився, що саме в Києві переживає надзвичайно щасливий час.

І справді, не часто трапляється на такі візити: першим посольством у незалежній Україні стало посольство Федеративної Республіки Німеччини, а пан Хенсхекс Граф фон БАСЕВІЦЬ — першим Надзвичайним і Повноважним Послом цієї країни у нашої держава. І хоч дипломатична кар'єра у нього досить насичена цікавими і важливими призначеннями, однак в Україні він, за його ж словами, шолов робив нові відкриття, а серед них найголівніше: ієтего нарожджується не лише людина, а й нові держави.

Давно повернувся на батьківщину пан БАСЕВІЦЬ. Нині він очолює управління з прав людини та гуманітарної допомоги міністерства закордонних справ Німеччини і залишається вірним другом України. Тож коли торік в Харкові сталася аварія на очисних спорудах, то саме Німеччина першою і в найкоротший термін надала їй необхідну допомогу. І хоч у світі ще багато

країн, якими опікується очолюване паном БАСЕВІЦЕМ управління, однак він завжди в курсі подій, що відбуваються в Україні.

На знімку: прикріпленої відвізку — не

Олександр КЛИМЕНЧУК

ПРО ТЕ, що Ейфельська вежа є символом Парижа, ви, напевно, чули з дитинства. Але ніхто не міг уявити, що в її історії, стало зрозуміло зовсім недавно, коли цьому автомобільному інженеру інституту CORPUS провів з цього приводу перше міжнародне опитування.

Результати виявилися цікавими, повідомляє ПАТ-ТАРС. Жителі багатьох країн вважають, що створили французького інженера Гюстава Ейфеля цілком може претендувати на

«Залізне серце» Європи

роль єдиного не тільки Парижа, а й усієї Європи. Більшість італійців впевнені, що навіть їх національний горіст — Пізанська «хвита, що падає» — не може конкурувати з Ейфелевою. І 60 відсотків англійців і британців саме «випиточеної переканка», а не лондонського Біг-Бен. Тільки наші залишилися вірними до кінця націоналізм «святиням», відзначили, що справжнє серце Європи — це Бранденбурзька брама Берліна.

Чи можна повірити цьому, що на початку нашого століття Ейфелю везу ледь не знесли, аби воно не «псувало вигляд», а французька інтелектуальна еліта, зокрема Еміль Золя та Іюв Берен, назвали її «потворним залізним чудовиськом».

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ. «Голос України»

Ера сепаратизму

Мільйони людей у різних куточках планети намагаються здобути незалежність або ж заявити про свої претензії на неї. Воюють в Чечні, дипломатично маневрують у Придністров'ї та на Тайвані, вживають у дію набраної прироби в Косово, в Косово... Як шанси на здобуття незалежності в багатьох нечисленних націй, народів чи, як кажуть науковці, соціумів?

Філософські сепаратизм і самовизначення — близнюки-браття?

— Що значить самопроголошення республіка? А Україна ні, не сампроголошена? Хвіба не сам і не народ проголошений незалежність? Ми не визнаємо — а чому десь там, в Брюсселі чи Вашингтоні, мають вирішувати: визнавати чи не визнавати державу, коли за це проголошували й народ? — гаряче доводили мені один за одним представники гололошеної, ніким не визнаної Придністровської Молдавської Республіки. Шоло вживання слова «сампроголошена» — з яким, в принципі, згоден. Шоло визнання чи не визнання — це не свій співрозмовник — політичний романтик.

Існують два поняття, які дуже часто виявляються або протилежними, або змішаними, або тотожними. Перше — яскраво негативним забарвленням, — сепаратизм. Інше — світле, освічене міжнародними деклараціями — право нації на самовизначення. Здавалось б, вилучивши різницю між однією-однією запитання — де закінчується сепаратизм і розпочинається самовизначення?

І питання «бути чи не бути?» відпадає саме по собі. Але відповідувати на це запитання, в першу чергу, саме в Брюсселі чи Вашингтоні. Чи завжди вірно і об'єктивно?

Чесно. Силою приєднана до Російської імперії на початку XIX

століття, держава час від часу намагається, самовизначитися: виступи під проводом шейха Мансура, імама Шаміля, абрекство, антиблизньовий рух, сучасна війна... І що ж? Чеченці і в задишастій частині Росії, — завжди нещодавно представник американського держдепартаменту Ніколас Ренс — Такою її визнає світове співтовариство, в тому числі США. Цей конфлікт внутрішній справа Росії і чеченців... Отже, позиція Заходу, Америки, яка проголошує себе переможним борцем за права людини, і чеченців не мають права на самовизначення. Звичайно, час од час, після чергової надто бурхливої операції із «зачистки» якогось чеченського містечка, Росія м'яко докоряє, що ж ви, хлопці, палку перегинаєте? Але відразу ж полескуют по плечу: хоча, звісно, це ваша внутрішня справа...

... конституцію колишнього СРСР усім союзним республікам право на самостійність. Звичайно, так було лише на папері. Але згадаймо грудень 1991-го: чи багато держав визнавали (а це лобово) колишній СРСР державою, що не визнає її самостійності? Україну після доленосного референдуму про незалежність, доки не нахмула, образно кажучи, білоку хустинкою Америка? Всі, в тому числі й ми самі, напружились до того, щоб не визнавати, а від багатьох інших факторів, чимало.

Велика політика: право вирішувати мініміше за право на самовизначення

Ні для кого не секрет, що більшість простих громадян, політиків і, шолом можливо, урядовців

симпатизує боротьбі того таки чеченського народу проти російської збройної армії. Але велика політика не визнає людських симпатій чи антипатій, тут діють тільки інколи жорстокі чи навіть жорстокі закони. За ними світове співтовариство відповідає на запитання «Має держава право на самовизначення чи ні?», а не «Чи випадає до самого співтовариства?» І саме з цих міркувань запитання про придністровське співрозмовника шоло прав Брюсселю чи Вашингтону вирішувати визнання чи невизнання держави це політичний романтизм.

На перший план виходить міркування безпеки. По-перше, державам-моновладцям не потрібні нові кордони в нестабільних регіонах — а саме такою є, наприклад, Росія, хворе але досить міцна, з якою Захід вважає за краще не загострювати відносини. Тому в жертву приносять Чечню: це ніяк не вплине на безпеку, коли право сильних світу цього вирішувати мініміше за право народу на самовизначення, коли філософські роздуми про сепаратизм і самовизначення дистанціюються від політичних романтизмів. Так само Захід не бажає дратувати комуністичний, але делати мініміше і впливовий Китай, і дуже обережно поводитися з Тайванем, якому помітно симпатизує, хоча навіть і прецедент утворення двох держав з однієї через ідеологічні розбіжності є — існування Північної та Північної Кореї. Інший приклад: Придністров'я, незалежність якого з багатьох прикріплених уваги з боку Заходу, не позбавляють імперських амбіцій, Росія, яка тримає там військовий контингент (що, до речі, є дуже вагомою причиною фор-

мування української політики, яка однозначно підтримує цілісність Молдови). Але відміном, знову ж, Квебек: навіть поява нової держави у межах мітної, стабільної Канади не несе якоїсь загрози безпеці в регіоні; до того ж, давні демократичні традиції, до яких звикли квебекці, не дозволяють комусь заборонити їм реалізацію права на самовизначення.

Існує й інша вагома причина, яка «діагностує» світовому співтовариству вирішити, визнавати чи ні: сильні світу цього зовсім не зацікавлені у створенні прецедентів небажаного «самовизначення». Тому що такі самі проблеми можуть виникнути і у самих верховодів світового співтовариства, і в будь-якій менш впливовій державі. Причому, Франція має заклади неспокійну Косовку, Іспанія — Країну Басків, Велика Британія — Північну Ірландію, Бельгія — Фландрію, Туреччина — Курдистан. Навіть досі якоюсь мірою Італія стоїть перед загрозою відколу північної, економічно розвинутої її частини і створення так званої Паданської області. Держави колинолого союзу, власне, ніколи не вирішувати, але й вони не боялись мати зайві проблеми: Югославія — з албанцями в Косово, Румунія — з турками в Трансильванії, Україна з Кримом, Молдова — з Придністров'ям, Грузія — з абхазцями тощо. Звичайно, всі ці приклади не можна ставити в один ряд, десь народ не визнає, десь визнає незалежність, десь гурбуть амбії підстеріг, але... Нарешті світовому співтовариству зайві клопоти, зайві митровирчі операції? Чи не простіше пожертвувати правом на «самовизначення» однієї-двох націй чи народів і віддати охоту до цього в інших? Інші повинні зрозуміти, що самовизначення закінчилися з розпадом імператору, це було вигідно Заходу. Світ ж, який порізно «незалежностей» і до прийняття іншої ще не готовий, це йому зараз невідгодно. Зараз — ера сепаратизму.

Сергій ВЛАД, журналіст

Суперечка дорожча за гроші. Навіть великі. Коли йдеться про курс економічних реформ

УСПІХ будь-якої справи — чи то будівництва будинку, чи то цілої держави — залежить, насамперед, від фінансового забезпечення. Зайди — суперечка в родині і в уряді на одиницю тему: де взяти гроші. Як завжди не виспаті ані родинному, ані державному бюджету. З невідомими економічними кризами — постійними супутниками реформ — ці суперечки доходять до чар на поштовому та державному рівні. Необхідні швидкі здорові суцільні і тишість багача, щоб розбитися в хаосі економіки.

Подивіться, хто сперечається й про що!

Цього літа суперечка за найбільшим рахунком: чи є достатня фінансова стабільність в Україні поточною — спалахнула між Міністерством економіки та Національним банком України. Суперечка не ахайдить за рамками, так би мовити, епістолоного стилю, але найбезпосередніше стосується інтересів усіх підприємств держави. Кого з них, скажімо, не цікавило, який курс українського карбованця до американського долара слід оголосити наприкінці року? На думку тих, хто вважає, що сьогодні відбувається прихована девальвація курсу української валюти, за один «зелений» мали б давати 200 тисяч. А відтак поведінка Наббанку протягом останнього часу не адекватна постійній обліковій ставці гривні, інфляції, яка в липні становила рекордно низьку величину — 0,1 відсотка. Посилено ходять чутки, начебто стабілізації курсу українського карбованця досягли за рахунок відмови від кредитування народного господарства, невиплати дозволів на отримання позитивної облікової ставки Національного банку і навіть за рахунок зборгованості по зарплатній платі. Банкіри реагувати мляво, бо довелися б апелювати цифрами, а не фразами.

Об'єктивний аналіз, тим часом, неублаганний. 213 мільйонів доларів — це різниця між сумою, закупленою у першому півріччі Національним банком на біржі, та сумою, проданою на міжбанківському ринку. Мізер, бо вони становлять 2,3 відсотка від загального обсягу продажу трьох основних валют — долара США, російського рубля і японської марки. Іншаке жакіуку, у першому півріччі було продано у 4,2 раза більше асїа валют, ніж за відповідний період минулого року. І це при тому, що темпи зростання карбованцевої маси скорочувалися у 3,1 раза швидше. Очевидно, тут, а не деінде, слід шукати причини стабілізації нинішнього курсу карбованця. Омонети Національного банку погоджуються, вказуючи на агадані темпи скорочення карбованцевої маси в обігу: мовляв, вони-то й показують усе шутиність фінансової стабілізації, не дозволяють підприємствам пливтися в коли, підтверджують роботабанованість макро- і монетарних показників.

Давайте рахувати готівку!

Золоте правило: готівка видається банками суб'єктам господарювання лише в тому разі, як-

що вона є на розрахункових рахунках підприємств. Давайте рахувати готівку! В першому півріччі банківських установам її вилано на суму 1 квадрилион 542 мільярда 440 мільйонів карбованців. Легко підрахувати, що це удвічі більше, ніж за той самий період минулого року. Іншаке жакіуку, на рахунках у підприємств у звітному півріччі було відіні більше коштів, ніж торік. З огляду на зростання цих, тим часом, обсяг видачі готівки поступається минулому року на 3,9 відсотка. Але хто стане заперечувати, що тривалий час підприємства нагромаджували на прокладку, що її не реалізовано, бо вона не має попиту на товарному ринку? Або що реальний валовий продукт все ж таки небагато скоротився? А тим часом, повернувши готівку до банків, за статистикою півріччя, у 2,2 раза більше, ніж минулого року — 1 472 961 мільярд карбованців. Чи не свідчить це про значиміше зростання антраст та заощаджень населення? А загалом — про оздоровлення споживачого ринку? Як, утім, і про те, що гроші повертаються до офіційної економіки. Безперечно.

Підрахували готівку, подану підприємствам, з'ясували, що приріст зборгованості зарплата некатарифічний. І все нік не можна не помітити, що зростає як зборгованість разом з виданою готівкою. А коли так, то ва часі говорити не про шутиний характер фінансової стабілізації, а про природний албір за переходу від однієї моделі економіки до іншої. Тобто про стрімкий розладді суб'єктів господарювання на алівері і аутсайдерів реформ. Цей висновок підтверджується багатьма фактами. Коли споживчий ринок зростає реально і номінально, платоспроможність звичайного споживача вже не тримув реалізацію продукції вітчизняного виробництва. Очевидно, справа в іншому — у неадекватній роботі вітчизняних виробників, які жаліють внутрішній ринок.

Рахувати, то рахувати! Чимало могли б сказати нашим керівникам підприємств і грошові витрати виробництва, що усунули застереження, випереджали навіть пріорітет кредиторів підприємств. Зайди, можна діяти висновку, що не така

як і страшний платіжна криза, як і малюють, потрібна інакший рівень життя аляного народу. І парадити підприємствам-аутсайдерам шукати саме тут причину небажання банків підтримувати кредитам явних багачів.

Ще оди аргумент щодо природного відбору або розподілу підприємств на алівері і аутсайдерів. Витрати на еквівалентні курси валют в першому півріччі перевищили 111 трин. крб. з темпом 224 відсотка. І це за умов, коли валютні операції втрачали свою прихованість? Як бачимо, чимало вже тих, кого називають новими українцями, і хто, власне, має робити угоду в державі.

Злиді пережили, якось буде з проблемним достатком?

Багаті теж платять

Цікаво, що суперечки спалахують, як правило, не на морожному місці. Адаже за пропозиційним посередстві завжди лунає запитання «На що?». На державному рівні, шпаврада, рідко — хіба що сперечаються «під шафе». Але в аніт як ані спокійно, новітній шутиний проціт. У суперечці ці доклада характеру фінансової стабілізації Міністерством зажадало додатково 8 тринліонів карбованців кредитних ресурсів. «Відбиті» заантвену суму без детального аналізу коштів на банківських підприємствах, хоча б за два останні роки було неможливо. Та 8 тринліонів цього були варті. І виявлялося на повнорку, що багаті теж платять. Загальний обсяг грошових коштів на банківських підприємств за цей час зростає, як на дріжджах: 699,4 відсотка за 1994 рік, 259,5 відсотка за 1995-й. Реально у українських зростає ція, грошові кошти за цей період зросли з темпом 127,8 відсотка. Причому торік найкількісніш складові частини балансу — розрахунковий і валютний рахунок — поповнювалися не так бурхливо. Але, що не виключає, той не і шутиний складко коштів на купівлю акцій було залучено більше, ніж на розрахункові рахунки — 78 тринліонів карбованців. Загалом, не непогано, які новоявлені акціонер розраховувалися вчасно з партнерями, не розсиркуючи взаємозаробованість. Динамічне зростання валового до початку цього року «привоклилися» витрати по незавершеному капітальному будівництву — 107 тринліонів карбованців, що вже зовсім не йшло в порівнянні із залішними коштами на розрахункових рахунках (74 тринліонів карбованців). І, зрозуміло, «лишні обігові кошти» потягували на 112 тринліонів карбованців. Скрипка відкривається просто, бо цей разділ балансу враховує розрахунки з відшкодування матеріальних збитків і втрат від пошування матеріальних цінностей. А, простіше кажучи, є джерелом валюти для будівництва шкарлярних саун і кімнат відпочинку, купівлі іномарок тощо.

Це спадатичливо банкіри: чому на кону суперечки стоїть лише 8 тринліонів карбованців кредитних ресурсів, якщо ми маємо в банках понад ші обігові кошти? Обійшлися державі аж у 72 тринліонів карбованців! Та тому що суперечка дорожча навіть за великі гроші, бо, зрештою, мова — про курс реформ.

Мал.Анатолій ВАСИЛЕНКА.

НЕ ПРОСТО ДЕНОМІНАЦІЯ

(Початок на 2-й сторі.)

У зв'язку з тим, що викликало, спонаніе, подія і вимагати відповідної оцінки випереджали навіть (це до оголошення указу про грошову реформу) біржові маніпуляції з новою українською валютою.

ДРУГЕ: Економічна ситуація в Україні така, що основна частина населення (а це не менш як 85 відсотків усіх громадян) не має критично заощаджених карбованців маси. Параміти обігові грошей щодо цих людей могли б залишатися такими, як оголошені. 8 той самий час інтереси держави вимагають застосування позначувальних коефіцієнтів при обміні карбованцівших сум, що перешкоджають розумно допустимі межі чесно зароблених грошей. Тим самим держава могла б повернути незаконно отримані надходження деякої ділки та змстити викладки а оборот величезних сум нової валюти, забезпечивши в цих умовах більш-менш рівні стартові можливості для всіх громадян.

ТРЕТЄ: Грошова реформа — найкраща нагода розв'язати набагато і гостру проблему зов'язань держави щодо зношення викладки громадян в держав-

ному Ошадбанку, а системи державного страхування, а також щодо погашення держави боргів заасидних зовнішніх облігацій. Із введенням гривні необхідно одначасно зарахувати на рахунок вкладників і клієнтів нову валюту у сумах, рівнозначних тим, що були на цих рахунках на 1 січня 1992 року. Не зробиш цього, держава не відмовить довіри до себе, не перекриєть потоки грошей в банки, а це і «паніхика». Крім того, відновити вклади населення — просто обов'язок держави, що починає жити з новою Конституцією, де гарантується основні права людини і громадянина, в тому числі й економічні.

Наших людей стільки разів обдурювали, вони стільки втратили, стільки їм терпілося, що виконати свій обов'язок перед громадянами у цій частині — означити асильти віру в майбутнє, може, вперше за п'ять років незалежності.

ЧЕТВЕРТЕ: Грошову реформу потрібно виконувати для повної ліквідації кризи платіжів і усунення проблеми з зборгованості по зарплатній платі, пенсії, стипендії, соціальних та інших виплатях.

Для цього слід невідкладно провести взаємозалік боргів підприємств, підприємств виробничого і поспоживачів, між банками оборотними коштами, а також спрямувати у бюджетну сферу суми, необхідні для погашення зборгованості. Не можна розпочинати новий етап економічного життя з колосальним загрозом ирозв'язаних платіжних проблем, іншаке не обертеться це оздоровлення економіки, фінансової і соціальної сфери, а перетвориться на профанацію самої ідеї такого оздоровлення.

П'ЯТЕ: Нема і нескоро з'явиться країна від нінішньої нагоди істотно вплинути на життєвий рівень громадян. Для виконання норм Конституції України, законів «Про опиту праці», «Про месу малазабезпеченості» необхідно негайно провести комплексну реформу щодо опиту праці, заклавши в основу її мінімальних значень вартісний рівень життя малазабезпеченості, не ніжку визначено Верховною Радою України (6 млн. 800 тис. крб. = 68 гривень), одначасно зувизуши співвідношення у доходах на рівні одні до п'яти. Це означало б, що частини бюджетників і виробничиків з

порівняно високими доходами через механізми перерозподілу отримували б прибавки суттєво менші, ніж основна маса населення. А тим самим библилися громадяни істотно поліпшили б своє матеріальне становище. Сьогодні розрив між високими і низькими доходами громадян полегку перевищує 100 і навіть більше разів, що є абсолютно неприпустимим. Грошова реформа при реалізації звільняла істотно підвищення життєвого рівня населення могла б (і повинна) зробити статистичним інвестором вітчизняної економіки власний ідиал.

Не використати такий шанс, пропалувати навіки істотно знизити рівень життя українців, залишити Україну роль вічного прохача беззалидного боржника.

Переконавшись, що врахування і реалізація в ході грошової реформи цих пропозицій, звільняла істотно підвищення життєвого рівня населення могла б (і повинна) зробити статистичним інвестором вітчизняної економіки власний ідиал.

З повагою Іван ЧИЖ, голова Соціалістичної фракції Верховного Рада України.

Янгол-охоронець без роботи не заїмається

У ЛЮДЕЙ суворий аристократичний — свої естетика. Одна з них — про доброго Шубіна, вкормивши всіх, хто спускається під землю. Між прохолодою доброго дня, який обіцяє їм аварія і поспішає про можливість аварії, виник у часи, коли про пожежну ситуацію та датчики для вимірювання концентрації метану й даєть не мали.

Ніколи пожежники шахтарів не чіпали розмовне романтики, в добрий Шубіна у бумованні у власну дію і в кожній новій ситуації, як виробник мінеральної продукції. Там часом ситуація і в безпеку праці вугільних шахт, що з'являється янгол-охоронець, роботи в у нього була неочайний край. Якщо в 1990 році за кожний міліграм метану в вугільній шахті Донецька платили двома з половиною людськими життями, то в 1995-му цей показник зріс до 4,7.

Цифри, звісно, упереджені, адже людське життя на десятих частках не діляться, і сачити лише про сумну тенденцію.

Де тонко, там і втечє

Так, робота шахтарів була пов'язана з великим ризиком. Проте навіть суцільно трагічної хроніки промовляють не так про ризик, як про безадаптивність на глибині сотні метрів під землею.

Влітку цього року пожежа на шахті Імени Дмитровича виробничого об'єднання "Красношорськавугілля" забрала життя чотирьох працівників.

Влітку на шахті Імени Калініна відбувся об'єднання. Артемівський район, у якій знаходилися четверо ремонтників, "пересунути" на неробочий запланований період. Трос робітників заклинуло, оліювали відкрити.

Влітку на шахті Імени Калініна відбувся об'єднання. Артемівський район, у якій знаходилися четверо ремонтників, "пересунути" на неробочий запланований період. Трос робітників заклинуло, оліювали відкрити.

Шахти Імени Заскади не через несправність кабелю ставали вибухом метанопопильної сировини. Під землею було 14 чоловік, з яких семеро загинули.

В цілому по галузі за перше півріччя 1996-го сталося 20 нещасних випадків із смертельними наслідками — на 15 смертей більше, ніж торік. Зростає зафіксовано об'єднання "Держніжвугілля".

"Шаркшорськавугілля" та на шахті Імени Заскади.

Балістичні звичай, але більшість нещасних випадків були якоюсь мірою запрограмовані. Пригно-геологічні умови на шахті Імени Заскади були дуже складними. Середня глибина, на якій видобували "чорне золото", сягнула за 700-метрову рубіж, на 22 вугільних підприємствах вона перевищила один кілометр. Майже 70 відсотків шахт невеличкі за розмірами, викладали вугілля, порядні й газу, 75 відсотків — за вибухом вугільного пилу. Майже половина шахт працює без реконструкції понад 45 років, більшість тріпотіли внаслідок в експлуатації 80—100 і більше років тому.

Та все ж, успіху твердженням керівників підприємств, більшість нещасних випадків спричинені не так відсутністю коштів, як безвідповідальністю керівників. За доказами далеко ходити не треба. Відомо, що половина підземних аварій — пожежі. У той же час 30 відсотків аварій — вибухи. Автоматичного пожежогасіння на шахтах України немає. Додаток сюди відсутність води у пожежо-згасювальних трубопроводах — і уявіть себе в шкурі "чарівний дитини", обгорілого лише саморегуляційним. Якби, до речі, як правило, їм знайшлися за кілька десятків метрів від робочого місця, хоча за інструкцією повинні

нести при собі.

А ви пробували і саморегуляційного вагона в сім кілограмів повити по лаві, та ще й вугілля робити? — шахтарі нескерно масово безпечної праці один із шахт, де свого часу стався велика аварія з людськими жертвами. — Зрештою, якщо вже на руці написано померти, тут уже нічим не зупиниш.

Тутно заявляючи про небезпеку шахтарської професії, її представники йдуть шляхом найменшого спору, намагаючись перекласти дола. Так, як це спробувати нещасний вугільний діас, робітник очинного вибухо самостійної шахти "Жа-ніська". Спугнувши його вони вирішили, сівши у вантужку вантужку, не притиснувши для перевернення лави. Канат обірвався, і шахтар стався. 24 червня цього року п'ята смерть під землею трапилася через шахтарський транспорт, — поповнилася ця остання випадком. Якби долати кошти потрібні, аби кожен, хто спускається під землю, зрозумів і глибини, як і з висотою, треба бути на "ви".

Пегше касками об асфальт?

Техніка безпеки внаслідок дітям у сесім найном: влівопальних бачок, крайнього мена. Звичайно, існує вимога чинити, який ще іхте не скасував. Один із двох — або не вимірювати, а вимірювати, або поступилися принципами щодо охорони праці — директор, як правило, обирає менше: мовляв, переможив не судять. А легкого вугілля не буває.

Погість край найменшого порушення мала б безпечна дітям управлінням — газу і газу кожен десятих, та в робочих місцях погості ближче. Тим часом в Україні підприємств, де інженерно-технічних працівників, тому числі 12 гірничих майстрів, тобто людей, безсмерально відповідальних за стан безпеки на довірених ділянках. Тож який, який контроль, під землю, якщо самі керівники не дала частіше жертви нещасних випадків.

На всіх вугільних підприємствах існують служби охорони праці. Підприємство повинно безпечно робити, директор і директор шахт, і повинні б підняти на доглядання правил ведення гірничих робіт. Марні сподівання: в цілому по області таких служб охорони праці на три частини. Це більш правдоподібно, якщо невідповідність між бачками і дітям на окремих самостійних шахтах:

укоможистовість "охоронцями" на шахтах "Комуніст" і "Вуглява-Донецька" становить рівно 50 відсотків, а на згадуваний уже шахті Імени Заскади 24 відсотки.

Є ще одна інстанція, назва якої промовляє сама за себе — Державний комітет з нагляду за охороною праці України. Цифри викритих інспекторами Донецького територіального управління Державного департаменту порушень, на перший погляд, вражаючі: виявлено близько 8 тисяч порушень, зафіксовано 642 ушкодження робіт, опрацьовано 104 осіб, у тому числі поранені, кримінальну відповідальність несли 19 осіб, смертельного травматизму не зникнуло — перерок, навіть більш-менш регулярних, замало. Та й сама інспекція не побачила проблем, як і скрізь. І в грошани, з кадрами, із транспортом. Ситуація на шахтах — майже за класиком: "верхи не можуть, низи не хочуть".

Ми повернемо перевірку доглядання закону "Про охорону праці" в деяких вугільних об'єднаннях, — розповідає начальник відділу загального нагляду обласної прокуратури Леонід Заваров. — Результати більш ніж сумні. Аміністрація шахт не виконує вимог закону і не спробує безпечної умови згідно з ним, профспілки не підтягують з керівника — чому він ігнорує обов'язання, записані в колективному договорі? Жодного такого запиту до прокуратури з боку шахтарських лідерів не надходило. Це чому ми ануємося з керівниками? Останньою річчю і професійних захворювань?

Можливо, прокурор і не пілює, та на деяких шахтах колективний договір взагалі не укладається вже кілька років поспіль. Аміністрація не об'єднує себе зобов'язаннями, а колектив — втручанням у виробничі проблеми. Легше грошати касками об асфальт і закласти грошей у Києва. Чи не до цього останнього доводиться робити шахтарських профспілок?

Годі вже патати чорну дірку!

Як тут не згадати добрим словом не такі вже й далекі часи, коли з порушень трудової й технологічної дисципліни суворо літали, в невиконання вимог безпеки загрозили кримінальними покараннями. Кілька років точаться суперечки навколо так званого Гіничного закону — документа, який би визначив мур відповідальності у мурі похоронів. За прийняття Верховною Радою Гіничного Закону Україна анекдотично все більше вугільних, заплюсканих станом справ у галузі.

Не вугільний пил, безгосподарність очі видає

Комментар начальнича управління охорони праці, надзвичайних ситуацій та екології Міністерства вугільної промисловості Анаполія ЗАБОЛОТНОГО

Коли називають цифри нашої сумної статистики — скільки осіб травмовано на виробництві, скільки загинуло, як шахтар з чималим робітничим стажем, колишній керівник думаю про майже забуте нині поняття "професійна підготовка".

Центр спеціалізованої підготовки кадрів хоча й існує, але не працює. Це формальність. Запроваджуємо нові правила безпеки, а кошти для навчання працівників немає.

Та що там казати, коли шахтар-новачок не може зайняти їм заради тривалішого розкрити саморегуляції, як влітати до муту, покинути в разі загрозливої вугілля його життя. Одне так притиснувшись, без якого не можна спускатися до вибухо, коштує 7 млн. грн.

Там, де роботи виконуються на глибині тисячі і більше метрів, укрій потрібні холодохідні установок.

Ці готові директори викладають по 3 млн. доларів за "холодохідники", якщо грошей немає навіть на зарплату? А кабальне господарство, електроінфраструктура, дає лавно стати головною зарплатою в шахті? Працівники, коли під час пожежі не доводиться працювати, щоб не може трубопроводу.

І хай тисячу разів кажу, що причина не в грошах, а лише продажу англів: часто й густо — у від-

сутності грошей для організації нормальної безаварійної роботи.

Закривають Ілаліні, мелідувати. Але ж, згідно з договором, перші ніж відправити робітників працювати під землею, треба надати їм усе необхідне і тільки тоді очікувати позитивного результату. А шахтарі не роблять старих, неретельних шахт, прагнучи збільшити доходи, утримання соціальної сфери у шахтарських селищах обговорюють на всіх рівнях.

У Міністерстві створено окреме управління, фактично якого розробляють менше ніж розробили цих питань. Відомо, що знадобиться близько 170 тис. грн. Але ж поряд із закриттям оліх шахт інші повинні оновлюватися, будуватися, щоб не занепадали видобуток вугілля. На жаль, про суми цих затрат ніде не говорять.

Своїх засідань у колегії кількох міністерств, на якому з ініціативи уряду, край генеральних директорів шахтоб'єднань, шахтобудівних компаній, директорів шахт, були присутні представники обласних адміністрацій, стало доводиться чинити кроком у

потрібному напрямі. Розглянуто й затверджено комплексну програму заходів, спрямованих на організацію захисту працівників шахт. Урядом, комісія, очолювана першим віцепрем'єр-міністром України Василем Дурднієм, перш ніж ініціювати проведення такої колегії, детально вивчила стан справ на багатьох підприємствах. З державного фонду праці вилучено 170 млрд. грн. на придбання необхідних засобів індивідуального захисту працівників. 70 млрд. грн. з п'яти сум — для оснащення гірничотрудових загонів.

Створено фонд міністра для оперативного втручання в разі великих аварій. Спеціальні склади резервних рятувальних засобів будуть відкриті у кожному регіоні. Фонди охорони праці з цільовим використанням коштів формуються на всіх підприємствах.

Що ж до Гіничного закону, то, безсмеречно, прийняття його Верховною Радою неможливо. Та хотів би нагадати оліх неписаний, але величезний закон. Там, де керівники на місцях вживають за діло, шкідливо про людей, шукають, що можна зробити, щоб поліпшити побут і умови робітників, там інший пил, інша безгосподарність очі видає. І я радий з того, що, успіху є сумні статистики, можна вже назвати не менш як п'ять десятків саме таких шахт.

Зависала Людмила МЕНШУКІНА

ЖИТТЯ спільного Києва є важливим новим об'єктом відображення київської преси, а що робиться в регіонах? Чи є час часу створювати Львівське, нісестево стас на розвиток Києва, триваючи розв'язати проблеми українських співсередствості Харківщина, на сучасному рівні становляються й інші зв'язки між Закарпаттям та іншими центрами європейських європейських...

Розширюючи цикл публікації, присвячених будинку основних українських регіонів, ми маємо як мету насамперед виявити в них свої риси, тенденції, особливості, народжені в останні роки, і проаналізувати, як вкладаються вони в загальноукраїнський контекст.

Перша наша зупинка по Львову — північно-західний регіон. Саме цей край існає монголо-татарської навали перекриває всі Русі Київської імперії української державності, створюючи мисливий Галицько-Волинський князівство. Провідники його, зокрема, князі Вишневицькі, Острозькі, Глинські, Хоминицькі та інші, стали патронатами козацького й протестантського рухів, що породили державу Богдана Хмельницького. До того ж саме Волинь дає сьогодні приклад, як за ринкових умов швидко розвинути промислові підприємства, розвиваючи ідеї самоврядування, затверджені в нашому Конституційному акті держави.

I. Не західна провінція, а європейський «Буг»

Якщо говорити коротко, то волиння переживають нині ті самі складнощі, що притаманні й іншим областям України. Як сказав заступник голови Волинської державної адміністрації з питань економічної роботи Андрій Чумаченко, на тлі загальної кризи не на повну потужність працюють, а і то й ледве лихають великі промислові підприємства області, на межі виживання село, значна безробітність по зарплаті, загроза безробіття) важко мріяти про оптимістичне майбутнє. Але треба!

Всі цілі в області сьогодні пов'язують зі створенням першого в нашій державі європейської, який має назву «Буг». Саме ця ідея врятує більшість особистостей краю й, на переконання керівників області, сприятиме пошуку гармонізації адміністративного устрою й оптимальної організації господарської діяльності та функціонування соціальної й культурної сфери.

Волинська область за різних часів була доташанна, а тому не можна сподіватися, що ситуація швидко поліпшиться. Ажкє сільське господарство розвивається, але не внаслідок кліматичних змін, промислові підприємства збудовано без урахування демографічної ситуації, багатих запасів корисних копалин тут теж немає. Отже успіх може принести лише використання

користання географічного положення області, яка розташована не тільки на роздоріжжі наших історичних шляхів, але й на європейських транспортних шляхах.

Загальновідомо: наші залізничні колії ширші від європейських, що створює додаткові складнощі на кордонних перекладах, — розповідає заступник голови Волинської області, а також народний депутат Сергій Шевчук. — Але, можливо, мало хто знає, що волинське місто Ковель з'єднує з польським Катювське саме наш ширший колій. Нині по ній транспортують до сусідньої країни вугілля й сирку, а звідти — сілське вугілля. Залізницю було побудовано для швидкого транспортування радянських танків в центр Європи. Тепер вони служать для мирних цілей. З цього боку вузькоколіяка європейського зрешта з'єднує Ковель з польським залізничним містом. Поїзд «Київ—Варшава—Берлін», який їде з Києва до Берліна, зупиняється в бресті, скорочує тривалість маршруту на 4 години. Проходять тут і автомобільні магістри, які незабаром буде реконструйовано. Отже, козакомірно, як і в Ковелі, створюється привабливий «Буг».

В Україні «Інтернет» (про це наша газета розповідала в № 139 від 30 липня) — сучасний транспортно-розподільний центр. Розвиток транспортних артерій

і є нові розв'язки. Волинська область, яка є частиною європейської інфраструктури та європейської зони, й активне господарське, фінансове та культурне життя країни.

Ідея європейської — європейська. Виникнення її датується першими повенними роками, коли Німеччина та Нідерланди уклали угоду про створення першого такого регіону (нині ідея загальна кількість наблизилася до сотні).

Що принесе європейській Волині? Вже зараз товарообіг так зріс, що з ним став делікатніше вводитися. В майбутньому можна, як на Закарпатті, спростити кордонний перехід, тобто знову так використати європейський досвід.

Крім господарських (ми назвали лише кілька економічних аспектів), європейці покладають розв'язати гуманітарні проблеми, адже Волинь — місце, де протягом віків відбувалися драматичні події, що супроводжува-

лися збройними сутичками. Невипадково всі учасники європейської (зараз це польська та українська сторони, а в майбутньому — Білорусія та Литва) сподіваються на всебічне співробітництво. Ажкє було створено Білоруський трикутник співпраці й миру: Луцьк—Львів—Брест. В основі його — пересудні тісні контакти органів самоврядування, а також значної кількості людей. Все проводиться спільно фольклорні й пісенні фестивалі, ярмарки. Незабаром, у «Дні єднання», в Україні та Польщі відбудеться ярмарок Михайла Грушевського, який народився в Хелмі.

Нового рівня розвитку досягли туризм та гуманітарне співробітництво. Становлення європейської «Буг» сприятиме віднаходженню промислових підприємств, зміненню сільськогосподарського виробництва.

Але триває реалізація намічених планів і позиція, яку займають урядові структури. Наша держава досі не має чітко визначеної регіональної політики, а тому не може бути реакцією на активізацію діяльності в областях. Так, в Луцьку вже міг би функціонувати перший незалежний кредитний фонд області «Інтербанк» в Ковелі.

Важко сказати, чи є в області місце для реалізації проекту на оренду готового до роботи приміщення), коли б не позиція київських чиновників. Повільно вирішуються й питання, пов'язані зі сполученням «Інтербанку» в Ковелі з іншими банками. Вже створено в області спеціальну комісію з питань реалізації проекту. Потрібні закони, які б розблокували таку ситуацію. До речі, в сусідній Польщі в області є суб'єкти зони економічного розвитку, Волинян розуміють, що вони йдуть першими, але це не чекать.

Ідея створення європейської «Буг» захопила громадськість Волині. Зрозуміло, що нове починання буде підтримано загалом лише тоді, коли принесуть реальні плоди. Для цього й потрібні закони, щоб урядові й місцеві органи області не ак на провінції, а як на приюті, без яких не буде повноволі й велика ризик наша держава.

Київ. Луцьк.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

ПІСЛЯ публікації статті «Де пролягає золотий дощик?» (№ 13 за 22 червня) та її перекладу в регіональній газеті «Франкова кришні» у Трускавці відбулися спільні збори, хоча й води в ньому не було...

Після публікації статті «Де пролягає золотий дощик?» (№ 13 за 22 червня) та її перекладу в регіональній газеті «Франкова кришні» у Трускавці відбулися спільні збори, хоча й води в ньому не було...

Після публікації статті «Де пролягає золотий дощик?» (№ 13 за 22 червня) та її перекладу в регіональній газеті «Франкова кришні» у Трускавці відбулися спільні збори, хоча й води в ньому не було...

Після публікації статті «Де пролягає золотий дощик?» (№ 13 за 22 червня) та її перекладу в регіональній газеті «Франкова кришні» у Трускавці відбулися спільні збори, хоча й води в ньому не було...

Після публікації статті «Де пролягає золотий дощик?» (№ 13 за 22 червня) та її перекладу в регіональній газеті «Франкова кришні» у Трускавці відбулися спільні збори, хоча й води в ньому не було...

Після публікації статті «Де пролягає золотий дощик?» (№ 13 за 22 червня) та її перекладу в регіональній газеті «Франкова кришні» у Трускавці відбулися спільні збори, хоча й води в ньому не було...

Після публікації статті «Де пролягає золотий дощик?» (№ 13 за 22 червня) та її перекладу в регіональній газеті «Франкова кришні» у Трускавці відбулися спільні збори, хоча й води в ньому не було...

Після публікації статті «Де пролягає золотий дощик?» (№ 13 за 22 червня) та її перекладу в регіональній газеті «Франкова кришні» у Трускавці відбулися спільні збори, хоча й води в ньому не було...

Після публікації статті «Де пролягає золотий дощик?» (№ 13 за 22 червня) та її перекладу в регіональній газеті «Франкова кришні» у Трускавці відбулися спільні збори, хоча й води в ньому не було...

Після публікації статті «Де пролягає золотий дощик?» (№ 13 за 22 червня) та її перекладу в регіональній газеті «Франкова кришні» у Трускавці відбулися спільні збори, хоча й води в ньому не було...

Після публікації статті «Де пролягає золотий дощик?» (№ 13 за 22 червня) та її перекладу в регіональній газеті «Франкова кришні» у Трускавці відбулися спільні збори, хоча й води в ньому не було...

Після публікації статті «Де пролягає золотий дощик?» (№ 13 за 22 червня) та її перекладу в регіональній газеті «Франкова кришні» у Трускавці відбулися спільні збори, хоча й води в ньому не було...

Повторюючись до надрукування

свідчення, тієї управлінської діяльності. Особливо розвивається Богдан Аксентійчук, який сидить одразу на двох стільцях — головному лікарі об'єднання «Трускавськешор» та директора представництва АТ «Укроблгородбудівництво».

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

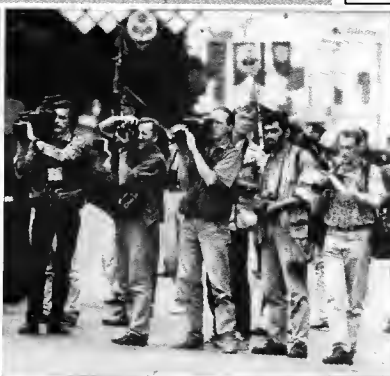
Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні. Він працює в Трускавці з 1989 року, а до цього працював в Україні.

Людмила МИКИТЮК, «Голос України».
Олександр КЛИМЕНКО та Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото)

Парад і концерт — не близьюки, але браття!

25 серпня по вінях заповнений майдан Незалежності на радість усієї столичній і нестоличній молоді став свідком п'ятигодинної феїсти «Червона рута» — незалежний Україн! Публику склав не лише багатоти- сячний натовп бажаючих потанцювати, а й чимало ві- домих політичних і державних діячів: і Левко Лук'я- ненко, і Геннадій Удовенко, і пани іноземні диплома- ти....

Щоби потрапити 25-го на майдан, «Руті», довелося пройти Рим і Крим. Власне, проти «Руті» майже ніх- то нічого не мав. Але проти її сцени (фірма «Зінтеко») — о, проти неї виступило чимало солідних люде! Те- зу можна сформулювати так: хоч ця сцена і є крашою в Україні, і світла такого Київ ще не бачив, але вона погано в'яється з традиційно розважливим оформ- ленням майдану (яке ми бачили). А головне, на її тлі Президент мусив би приймати парад. А що Прези- дент, хоч і грає на гітарі, але основне його заняття — не музика, хай навіть і така прогресивна, яку пропа- гує «Рута», то ситуація була критичною. За тиждень з'явилася і вмерла низка наказів: однонаочно знести, не знести, але зупинити всі роботи; оштрафувати за незнесення і такє інше. Хай би як дивно для чийогось вуха це звучало, але урбаністична естетика чудово вписалася і в ландшафт майдану, і в дух свята.

Отож «Руті» все дозволили, але заборонили салют. Одне слово, свято вдалося. Тарас Петриненко поло- дав 700 кілометрів за кермом автомобіля, щоби всти- гнути взяти участь у концерті. Шкодували хіба за тим, що не вдалося витягти Віку з Америки — через пас- портні проблеми.

І салют був гарний! і 24-го, і 25-го.

На змйках: парад 24-го; концерт 25-го; змагання інвалідів.

«МИ РОЗУМНІ ВСІЄЮ ГРОМАДОЮ...»

Львівські кондитери зробили новий рішучий крок у ринковий простір: задіяли реорганізаційні підприємства з колективного формою власності створено акціонерне товариство «Львівська кондитерська фірма «Світло». Колектив одногосподарно проєктує за це рішення.

Власне появою акціонерних товариств ніби вже нікого не дивувало. Так само, як і їхній банкрутство. Бо лише зміна статусу та назви успіху не гарантує. Для реорганізації готувалися ретельно. Вони спонукали до самокритичного аналізу зробленого, і в цей процес було задіяно не лише керівництво, а й усіх без винятку працівників фірми. Особливістю «Світло» є те, що фірма керується не лише економічною стратегією і тактикою, а й випробуваною впродовж десятиліть філософією, наріжним каменем якої є така теза: «ми розумні всією громадою, всім колективом».

Ці слова часто повторює генеральний директор фірми — їїній президент акціонерного товариства Андрій Тавшан. Кожного співочинця закликає: почини із себе, подумай, що собою являєш, чи можеш дати більше загальній справі, а отже і собі, своїй сім'ї. Дорога через особистий інтерес до колективного і напалки виявилася оптимальнішою.

Колективну власність зазвичай не без успіху називають «колгоспосом». — Колгоспна система спотворила уявлення про суть колективного господарювання, — каже Андрій Тавшан, — але воно не віджило і світ його не відкинуло. Ми й колективну власність як форму господарювання це не до кінця використали. Пробилися усема закладами, ступили до акціонування і побачили невикористані резерви. Зокрема ділиши вивиску про непорядок у кадровій політиці. Був у нас поділ на членів і нечленів фірми. Першими вважали ті, хто пропрацював три роки. Ми позбулися цієї нерівності самі, без підказки з боку.

Серед позитивних набуток одним із найважливіших є те, що світочани мають майно. Керівництво зуміло переконати людей, що за час інфляції, а тим паче гіперінфляції, витігання вкладати прибуток в оновлення основних фондів, аніж у зарплату. Отже, «Світло» не менш як 40 відсотків прибутку (а його налічує 60—70 відсотків) вкладає у будівництво нових об'єктів, реконструкцію світочани.

Світочани вважають, що акціонування вони розпочали вчасно: не зарано і не запізно. Своєрідним трампліном стало утворення сваткування 85-річчя фірми, яке засвідчило її високий імідж в очах і співвітчизників, і західних партнерів. Партнери, побачивши ставлення до фірми керівників органів влади, споживачів, громадськості, збільшили термін товарного безвідсоткового кредиту від 15—20 до 30—60 днів. Нині сума товарного безвідсоткового кредиту становить 1,5—2,5 мільйонів американських доларів.

Колективна форма господарювання не знімає й персональної відповідальності.

Під час численних зустрічей, розмов із працівниками, що передували зборам, Андрію Івановичу часто доводилося чути, що «Світло» своїми досягненнями, мудрою господарською стратегією завдячує передусім генеральному директору. «Сподіваюсь, крила у мене не виростуть», — відбусає жартом він. Етика керівників, яку споводують на «Світло», полягає в тому, що тут не вживають слів «я це зробив». Зробили люди, колектив. Та все ж світочани мають слушність, виваженість, що їм поталанило з директором. Мінливість «Світло», імідж в ринжачих, що їм поталанило з директором. Мінливість «Світло», імідж в ринжачих, що їм поталанило з директором. Мінливість «Світло», імідж в ринжачих, що їм поталанило з директором.

СОЛОДКЕ ЗАДОБРАЇ

підприємств докоряють: «от жбін не «Світло... І дарма докоряють. Фірма планує випустити 20—30 відсотків кондитерських виробів в Україні — не більше. Бо покупець повинен мати вибір. Саме його величність покупець є королем, і «Світло» ставиться до нього з належною повагою і навіть пошестям. За це й одержує винагороди — і матеріальну, і моральну.

Неподаліку у Чернівцях відкрити магазин, що спеціалізується на продажу кондитерських «Світло». Імперию перетворювали на загальноміське свято за участю мера міста. Гостей зі Львова зустрічали хлібом-сіллю, висловлювали щирі симпатії до вітчизняного виробника. Споживачі бачать у фірмі партнера, який допоможе їм реалізувати себе, зміцнити власний добробут. У це вірять і офіційний дистрибутор фірми, власник чернівецького магазину Олексій Коломійчук, який реалізує щомісяця 70—80 тонн кондитерських виробів «Світло».

Економічна стратегія «Світло» імпонує іноземним інвесторам та кредиторам. Неподаліку Європейський банк реконструкції і розвитку ухвалив рішення про кредит для «Світло» на значну суму для розвитку фірми. Усі ці досягнення прийшли на самі собою. Іх завбачували неметодичні та неоперативні проці, розуму та запозичувальності своєю колективну та його керівника, президента, генерального директора Андрія Івановича Тавшана.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Солодку продукцію фірми за цінами виробника ви можете придбати в усіх обласних Ураїнах.
Контактні телефони: (0322) 27-14-97, 62-42-82; телефакс 27-14-99.
Адреса: Львів, вул. Городецька, 226.

За кордоном є спадок

Можливо, для вас ...
УКРАЇНОКОЛЕГІЯ

(252034, Київ, вул. Золототурецька, 2-а)
у справах про спадщини розшукує родичів

Помірки у США:

Данила Гукляк, який народився в населеному пункті Петропіль, Україна, 1923 року, батьками якого були Тимофій та Анна Гукляк.

Антонія (Антон) Улашевський, який народився в США 1926 року, батьком якого був Бруно (Броніслав) Улашевський, а мати — Валерія, уроджена Чесляк, яка народилася в Польщі 1898 року.

Хасанна Фішман, який народився в Україні 1915 року, батьками якого були Яків Фішман та Рахель Фрамер.

Роза Шпірт (Шпірт, Спірт), яка народилася 1907 року в населеному пункті Теофіполь, або Базаль, батьки — Самуель (Сіме) Шпірт (Шпірт, Спірт) та Фіда Віталес.

Помірки в Англії:

Петра Мусіска, який народився в Україні 1912 року.

Помірки у Франції:

Шендія (Ченділ) Фреанель, яка народилася в Луцьку 1905 року, батьком якого був Леві Френкель, а мати — Раа Фукман.

Помірки у Німеччині:

Адабесса Обердиффера, який народився 1911 року в населеному пункті Андау, Україна.

Ото Тіле, який народився в населеному пункті Кронсфельд (нинішня назва Мейнінген) Мекленбурзького району Запорізької області 1908 року.

Адонія Фріче, який народився 1913 року в Миколаївській області, а саме: його дурити Хасанову Фріче Софію Якіну та її дітей Фріче Ляку Адольфівну, Хасанову Олександра, Хасанову Едуарда, Хасанову Людмилу.

Емілія Кондратюк (Кондратюк), який народився 1900 року в Чернівцях, батько — Василь Кондратюк, мати — Хелена (Олена) Гусь.

Помірки в Австрії:

Вольфа Віллі Страубер, відомого також як Володимир Орштані (Орштані, Орстайн), який народився 1905 року в населеному пункті Куті, батьки якого Абрахам (Абрам, Аярум) Орштані та Адела, в дівочіт Страубер (Штраубер) до 1951 року проживали в н/п Куті.

Хенріка Готтфрід, який до 1939 року працював адвокатом у Львові.

Зацікавлених осіб, а також осіб, які впродовж місця проживання розшукувані, просимо повідомити про це у Київськоколегію:

Київ-34, вул. Золототурецька, 2-а
тел. (044) 224-16-67, факс (044) 229-28-35.

Зміни до Інформації про випуск (проспект емісії) акцій акціонерного банку «Лад-Кредит Банк»

БАЛАН АБ «ЛАД-КРЕДИТ БАНК» (м. Київ, р.б.)

АКТИВ	на 1.01.95 р.	на 1.01.96 р.	на 1.04.96 р.
1. Каса	15,2	1,9	5,9
2. Кореспондентський рахунок в НБУ	15,2	64,8	6,6
3. Позички, надані іншим банкам	33,4	8,4	146,4
4. Кредити, видані банком	11,6	278,8	127,4
5. Ціні паперів	6	19,4	54,2
6. Дебітори	98,6	4,2	5,3
7. Основні засоби	1,9	12,5	12,4
8. Інші активи	0,5	12,9	38,5
9. Вирішені невідати за рахунок прибутку	12,0	31,4	15,9
Всього активів	170,4	434,2	414,6
ПАСИВ			
1. Статутний фонд	16,2	200,6	200,6
2. Резервний фонд	2,9	2,9	4,1
3. Інші фонди	3,3	16,4	20,1
4. Розрахункові та інші рахунки клієнтів	51,3	62,3	87,4
5. Депозити юридичних осіб	34,6	75,6	68,7
6. Внески громадян	6,5	2,4	6
7. Кредити, отримані в інших банках	52,6	40,6	16,6
8. Кредити	6	3,6	5,7
9. Прибуток	12,6	31,4	15,9
10. Інші пасиви	6,5	6,3	22,7
Всього пасивів	170,4	434,2	414,6

Фінансові результати діяльності

1. Доходи, всього	40,3	236,3	97,4
2. Операційні видати	84,6	122,9	62,3
3. Поточні витрати всього	31,7	82,6	19,2
4. В т. ч. утримання персоналу	23,2	20,6	14,5
5. Банківський прибуток	12,6	31,4	15,9

Загальні збори акціонерів банку (протокол № 22 від 26.07.96 р.)

установлено: термін початку передплата — 25 липня 1996 р., термін закінчення передплата — 31 грудня 1996 р.

Зміни до Інформації про шостий випуск простих іменних акцій АБ «АвтоЗАБбанк» («ГУ» № 15 від 25.01.96р.)

- У розділі 1 «Характеристика емітента»: абзац 3 вилучити у такій редакції: «Голова Ради Банку — Олександр Олександр Миколайович, голова Правління, Генеральний директор ВАТ «АвтоЗАБ», особа відносно: абзац 5 вилучити у такій редакції: «Керівництво поточною діяльністю здійснює Правління Банку на чолі з Головою — Норміною Тетяною Андрівною, особа відносно економічна».
- У розділі 3 «Дані про емісію акцій»: абзац 1 вилучити у такій редакції: «Передплата на акції проводилася з 5 лютого по 19 червня 1996 року і проводилася з 1 вересня по 15 жовтня 1996 року; в абзаці 16 рішення «впровадити акції фізичним особам здійснюється мінімальним пакетом у розмірі 1000 шт. в виключенні; абзац 17 вилучити у такій редакції: «Право придбання акцій в першу чергу надається акціонерам Банку; абзац 18 вилучити у такій редакції: «Для акціонерів і працівників Банку акції продаються за номінальною вартістю, без курсової надбавки».

ГЛИНЯНИХ СПРАВ МАЙСТРИНЯ

75 років тому у столиці українського Гончарівщині, що на Полтавщині, народилася Олександра Федорівна Селоченко — талановита жінка, заслужений майстер народної творчості України, Велика Гончарівна.

Зростала Саша у сім'ї Гончарів. Ліпіння почала з шести років. Від того часу глина стала її райом, сумом, тодішнім заняттям. Закінчивши семирічку, Олександра вступила до Опішніанської художньої керамічної школи. А вже через два роки розписувала посуд у Запоріжжі.

Після війни художниця повернулася до рідного селища і почала займатися народною іграшкою, що і стало її рідним своїм сферою глибин історії. Неймовірно вимогола до себе майстриня створила диво-линійні, казкові сні. У руках Олександри Федорівни із шматочка німої глини народжувалися небачені тваринки. Художниця вивернула пластику малих форм до високої гармонії, що віддається на кожну нитку.

Роботи О. Селоченко побачили на багатьох виставках

у колишньому Союзі та за кордоном — у Бельгії, Англії, США, Японії... І завжди майстриня переймалася думками про майбутню рідну Опішню. Тривожило її душею, що ритмом не ставе майстрині, зникне священний дух творчості. За жаль, сумні прощання Олександри Федорівни багаті в чому справді. Гончарство в Опішні занепаде, а народною іграшкою займатиметься лише класа художників.

В останні роки свого життя

майстриня майже не розмовляла на творчості, речі, а надавала перевагу «чистій» глині, шукала досконалої форми. Серце цієї чудової жінки зупинилося 1987 року. Але залишилися чудові каліграфічні вироби. Подивившись на них — і спомини линець у дитинство, а ніжні роздуми нагадують квіти з милої молодості.

Наталія ОЛІЙНИК, співробітниця Опішніанського музею-заповідника українського Гончарства.

Р. С. Пам'ять про Олександру Селоченко унікальною жові. Володимир Качані розповідає про художню у київській школі. Скульптор академік Василь Бородяєв задумав створити портрет майстрині. Науковець Людмила Нестенко збирається написати про неї «Життя глини». Скульптор академік Василь Бородяєв задумав створити портрет майстрині. Науковець Людмила Нестенко збирається написати про неї «Життя глини». Скульптор академік Василь Бородяєв задумав створити портрет майстрині. Науковець Людмила Нестенко збирається написати про неї «Життя глини».

Про те, що було і буде

Фототран

«Полтава-Київ»

Відомий у колах колег гуманітарний світотвірний Павло Злоровий, фотореспондент ТАРС-України в Полтавській області, нещодавно експонував свої твори у студійному Будинку вчителів. Проводив до цієї події виставки П. Злоровий в Полтаві, а також участь у закордонних фотоконсультах.

На знімку Олександр КЛИМЕНКО: майстер та його робота.

Виставки

спонсорський мікрофон і титул «Королева «Голосу Азі»».

МАКЕТ В ІНТЕР'ЄРІ СУЧАСНОСТІ

В Болгії відбулася прем'єра незвичайної вистави. Поставив трагедію В. Шекспіра «Макбет» режисер з американського міста Мінускі Делі Гутман. У виставі взяли участь чотири керівники групи та режисерський драматург імені А. Іванова. Згідно із новим трактуванням трагедії, полії переноситься у наш час із його нівелюванням моральних цінностей, утвердженням злочинності як норми. Макбет постає перед глядачами в есеїстській формі. А сцени та репліки перегукуються з реальними сучасною політичного життя планети.

Одеса.

Георгій ВОРОТНИК.

Афіша вихідних днів

● Київ

Будинку художника: виставка робіт українських митців, присвячена ювілею незалежності України.

Національний художній музей: виставка робіт колекційного художника Лібарто Муріля Гарсо.

Галерея «Триптих»: виставка робіт В. Ісупова «Нікітські еротика».

Галерея 36: виставка робіт дев'яти київських художників.

Астрологічний прогноз

на 2 — 8 вересня

ОВЕН (21.03 — 20.04). Для народжених у середині квітня не завжди будуть зрозумілі причини, які перешкоджають їм досягти бажаного. А секрет у тому, що не треба поспішати надто емоційно. Протягом першої декади вересня спробуйте завершити першочергові справи на своєму робочому місці.

ТЕЛІЦЬ (21.04 — 20.05). Не тільки цей тиждень, а й дві перші декади вересня — чудовий час для того, щоб розкрити ваші таланти. Влізайте, спілкуйтесь з людьми, і ви обов'язково знайдете умови для того, щоб якнайкраще застосувати свої здібності. Народженим у квітні не варто покладатися на друзів у невід.

ВІШНЯТА (21.05 — 21.06). Все, що ставиться з вами на цьому тижні — на крає. Намагайтеся не зіпсувати це нерозважними діями. Найважливіше почувайтесь у стінах власного будинку, тому запрошуєте до себе тих, з ким маєте бажання піклуватися.

РАК (22.06 — 21.07). У народжених у середині липня в поведінку не виключити невпевненість у стосунках з партнером чи партнерками. Протягом усього тижня слід приділяти увагу тому, як правильно поводитися з партнерами. У вікторіях ці проблеми легше розв'язати за умов ширшої відносини.

ЛЕВ (22.07 — 22.08). Навіть коли на початку тижня не все складатиметься так, як ви розраховували, а другі половини тижня обставини зміняться на краще. Не намагайтеся докласти надто великих зусиль, але змініть те, що потім зрушить з місця й без вашої участі. Вихідні обіцяють насолоду в коханні.

ЛІВА (23.08 — 22.09). Якщо потрібніше друге чи надійного покриття, шанси зустріти його на цьому тижні у вас досить високі. Тому не уникайте нових знайомих, навіть якщо попередні вони здадуться вам логічними. Найсприятливіший час припадає на першу половину тижня.

ТЕРІЗІ (23.09 — 22.10). Те, що ви виклещете про своїх домашніх, не займатиме вас під потреби осягати нові професійні вершини. Найсприятливішим є вікторіям. Найприкрасі тижня не переважають себе.

СКОРПІОН (23.10 — 22.11). Початок тижня вдалий для більшості з вас, та практичних результатів досягнеть лише ті, хто діє з інтересом партнерів. Якщо протягом робочої п'ятниці місяця не поспішите досягти бажаного, то все пропускатиме кінця тижня. У неділю знову намагайтеся не розпочинати нічого нового, якщо десь вільного народження у жовтні.

СТРИПЦЬ (23.11 — 21.12). Ваші самостійні дії ризикують. Краще дотримуватися принципу «не впевнений — не обіцяй». Якщо поспішите уникати несподіванок, то у вихідні моменти набути, але це стосується лише народжених у листопаді. У середині тижня на вас очікують випробування. А ваш розум може підказувати оригінальні рішення зі стаювання, яке вилізло. Доірайте друзям.

КОЗЕРІГ (22.12 — 20.01). Якщо до кінця тижня ситуація навколо вас не покращає — значить, настає час, коли виявляються ваші найслабші місця й недоліки, що їх треба виправити. Якщо до кінця тижня не поспішите досягти бажаного, то все пропускатиме кінця тижня. У неділю знову намагайтеся не розпочинати нічого нового, якщо десь вільного народження у жовтні.

ВОДОЛІЙ (21.01 — 19.02). Намагайтеся пристосуватися до обставин, а не бути за всяку ціну сильнішим за них — інакше доцільніше поступити їм.

РИБИ (20.02 — 20.03). На вас можуть чекати несподіванки, у тому числі премії. Неприємності бітяться лише в першій половині тижня. Коли поспішить одразу не виходити, краще відкласти справу на сприятливіших часта. Не рекомендуємо розпочинати на цьому тижні щось нове.

Погода на вихідні

На території України погоду визначатиме антициклон, тому опадів не передбачається. Лише у західних та південних областях місцями проливуться короткочасні дощі з грозами.

Вітер східний, 5-10 м/с, на південному сході пориви 15-20 м/с.

Температура вночі 9-14 градусів, а вночі 19-24 градуси. У західних та південних областях вночі 10-15, а вночі 21-26 градусів.

У Києві та області без опадів. Вітер східний, 5-10 м/с. Температура вночі 9-14, а вночі 19-24 градуси.

Український гідрометцентр.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С.ПРАВДЕНКО.

Редколлегія: О. ВІЛКІС (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЮВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕХЕРА, В. КРАСНОДЕНСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

Свідство про рестрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

ТЕЛЕФОН: для дозвонів — 441-88-23;
факс — 224-72-54; мобільні телефони — 441-89-34, 441-89-44.
9 Рішення не повертає.
9 Існують з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень — у вівторок, четвер, п'ятницю, суботу, неділю (якщо неділя) українською мовою. Адреса: 60955. Тираж: 230912.

Комітет друку видавництва «Голос України»
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 58
1234567890
Зам. 0311142.